

Continuous line or flow, series, row, range, succession, continuity; चिन्तासंततितनुजालनिबिडस्यैतेव लमा प्रिया Mal. 5. 10; कुसुमसंततिसंततसंगिभिः Si. 6. 36. —५ Perpetuation, uninterrupted continuance; निदानमिश्वाकुकुलस्य संततेः R. 3. 1. —६ A race, lineage, family. —७ Offspring, progeny; संततिः शुद्धवंश्या हि परत्रेह च शर्मणे R. 1. 69. —८ A heap, mass; (अलं) सहसा संततिमहसां विहन्तुम् Ki. 5. 17.

संतानः, —नम् १ Stretching, extending, extension, expanse, spread; चरामो बुधां कृत्स्नां धर्मसंतानमिच्छतः Rām. 4. 18. 9; संतानैस्ततुभावनष्टसलिला व्यक्ति वजन्त्यापगः S. 7. 8. —२ Continuity, continuous flow or line, succession, continuance; अच्छिभामलसंतानः Ku. 6. 69; संतानवाहीनि दुखानि U. 4. 8. —३ Family, race. —४ Progeny, offspring, issue; संतानार्थ्य विधये R. 1. 34; संतानकामाय राज्ञे 2. 65; 18. 52; Ms. 3. 185. —५ One of the five trees of Indra's paradise; संतानकुसुमशेखरकं च मम शीर्षे पिनद्वयम् Nāg. 3 (between verses 2-3); संतानः कल्पवृक्षश्च पुंसि वा हरिचन्दनम् Ak. —Comp. —संधिः a peace cemented by family alliance (as by giving a daughter in marriage &c.).

संतानकः १ One of the five trees of Indra's paradise or its flower; दधतः संतानकानां ऋजः Nāg. 3. 9. [It may be the tree Rhododendron Arborium. It is a tree which grows abundantly on the Himalaya. It gives good shade and bears beautiful flowers, having five united petals. The meaning of the word suggests a profuse growth both of the individual and its progeny.] —२ (pl.) N. of a particular world; लोकान् संतानकानाम यास्यन्तीमे समागताः Rām. 7. 110. 18; Ku. 6. 4; 7. 3; Si. 6. 67.

संतानिका १ Froth, foam. —२ Cream. —३ A cobweb. —४ The blade of a knife or sword.

संतप् १ P. १ To heat, warm; संतप्तचामीकर Bk. 3. 3; संतप्तायसि संस्थितस्य पयसो नामापि न ज्ञायते Bh. 2. 67. —२ To parch, dry up. —३ To pain by heat, torture. —Pass. १ To become hot or heated. —२ To be distressed, suffer, pain, be sorry; संतप्तानां त्वमसि शरणम् Me. 7 'of the afflicted'; दिवापि मयि निष्कान्ते संतप्तयेते गुरु मम Mb.; Bh. 2. 87. —३ To repent, be stung with remorse; अवधूतप्रणिपाताः पश्चात् संतप्त्यामानमनसोऽपि V. 3. 5. —४ To undergo penance. —Caus. १ To heat, burn, inflame. —२ To provoke, exasperate, irritate. —३ To torment, torture, distress, afflict. —४ To burn up, consume. —५ To foment (quarrels &c.).

संतपनम् १ Heating, inflaming. —२ Torturing.

संतप्त p. p. १ Heated, inflamed, red-hot, glowing; संतप्तायसि संस्थितस्य पयसो नामापि न ज्ञायते Pt. 1. 250; संतप्तचामीकरलग्नवज्रम् Bk. 3. 3; चुकुरुद्दुःखसंतप्ता मृत्योरिव भयागमे Rām. 2. 48. 32. —२ Distressed, afflicted, tormented. —३ Burnt, scorched. —४ Exhausted, fatigued, wearied. —५ Dry, faded; संतप्तपद्मा पश्चिन्यो लीनमीनविहगमा: Rām. 2. 59. 7. —सम् Pain, grief, sorrow. —Comp. —अयस् n. red-hot iron; Pt. 1. 250. —वक्षस् a. short-breathed.

संतापः १ Heat, great heat, inflammation; नष्टज्वलन् संतापा प्रशान्ताध्यायासक्तया Rām. 2. 48. 34; संतापदधस्य शिखाङ्गियूनो चृष्टेः पुरस्तादचिरप्रभेव Mal. 3. 4. —२ Distress, torment, suffering, torture, agony, anguish; संतापसंततिमहाव्यसनाय तस्यामासक्तमेतदनपेक्षितहृत्तु चेतः Mal. 1. 23; न संतापच्छेदो हिमसरासि वा त्रन्द्रमसि वा 1. 31; S. 3. —३ Passion, rage. —४ Remorse, repentance; कृत्यं न कुर्वते वेगात्र संतापाप्नुयात् Pt. 1. 109. —५ Penance, fatigues of penance, mortification of the body; संतापे दिशतु शिवः शिवां प्रसक्तिम् Ki. 5. 50.

संतापन a. (—नी f.) Burning, inflaming. —नः N. of one of the 5 arrows of Cupid. —नम् १ Burning, scorching. —२ Paining, afflicting. —३ Exciting passion.

संतापित p. p. Heated, afflicted, tormented &c.

संतम् ४ P. १ To become exhausted. —२ To pine away, languish.

संतमकः Oppression or distress (in breathing &c.).

संतमस् n., संतमसम् १ All-pervading or universal darkness, great darkness; निमज्जयन् संतमसे पराशयम् N. 9. 98; Si. 9. 22; अकार्षामायुधच्छायं रजः संतमसे रणे Bk. 5. 2; प्रशान्ते च संतमसे Cholachampū p. 25. —२ Great darkness or delusion of the mind (महामोह).

संतर्जनम् Threatening, reviling.

संतर्पणम् १ Satisfying, satiating. —२ Gratifying, delighting. —३ That which gives delight. —४ A kind of sweet dish. —a. Refreshing, invigorating; संतर्पणानि सकलेन्द्रियमोहनानि (वचोमृतानि) Mal. 6. 8.

संतर्पयाण a. One who satisfies; योऽसौ त्वया खाण्डेव चित्रभानुं संतर्पयाण धनुर्धरेण Mb. 8. 90. 52.

संति: १ End, destruction. —२ A gift; cf. सति.

संतुद् ६ U. १ To goad, sting. —२ To recur (as a disease).

संतुष्ट ४ P. १ To be pleased, satisfied or contented; संतुष्टो भार्या भर्ता भर्त्रा भार्या तथैव च Ms. 3. 60; तृष्णे जृम्भासि पापकर्मनिरते नायापि संतुष्ट्यसि Bh. 3. 5; Bg. 3. 17. —२ To have great pleasure in. —Caus. १ To satisfy, please, gratify. —२ To present with (anything).

संतुष्ट p. p. Satisfied, pleased, contented; आत्मन्येव च संतुष्टस्तस्य कार्यं न विद्यते Bg. 3. 17; असंतुष्टा द्विजा नष्टाः संतुष्टाश्च महीमुजः Chānakya-nītiśāra 80.

संतुष्टिः f. Complete satisfaction.

संतोषः १ Satisfaction, contentment; संतोषमूलं हि सुखम् Ms. 4. 12; संतोष एव पुष्पस्य परं निधानम् Subhās. —२ Pleasure, delight, joy. —३ The thumb and fore-finger.

संतोषणम् Pleasing, gratifying, comforting.

संतृप्त p. p. १ Joined, fastened together. —२ Covered; यथा शङ्कुना सर्वाणि पर्णानि संतृप्तानि Ch. Up. 2. 23. 3.